Me tunnemme tiedon.

Te tunnette kalan.

© GS1 Finland

The Global Language of Business

Yhteinen ratkaisu kalan jäljitettävyyteen

Kalaparlamentti

GS1 Finland, Elisa Ervasti
5.11.2026

Miksi kalan jäljitettävyyttä kehitetään?

GS1 tuntee standardit ja tiedon yhteentoimivuuden. Kalatoimijat tuntevat alan arjen ja tarpeet.

- Sääntely ja digitaaliset jäljitettävyysvaatimukset muuttavat toimintaympäristöä.
- Saman tiedon toistuva kirjaaminen aiheuttaa työtä ja virheiden mahdollisuuksia.
- Erätietoa on jo olemassa, mutta se on hajallaan eri järjestelmissä ja toimijoilla.
- Tarvitaan yhteiset käytännöt, jotka toimivat myös pienille yrityksille.

© GS1 Finland

Miksi GS1 on mukana?

© GS1 Finland

GS1 Finland Oy

Yhteistyössä yritysten kanssa kehitämme ratkaisuja, jotka parantavat datan luotettavuutta, tehostavat sen liikkuvuutta ja vahvistavat tuotteiden jäljitettävyyttä.

Tarjoamme kansainvälisiä, luotettavia datan standardeja ja niitä tukevia palveluita, jotka tehostavat yritysten toimintaa, parantavat kuluttajakokemusta ja edistävät vastuullisuutta.

GS1-standardit
- Yksilöintikoodit
- Viivakoodit
- Tiedon jakaminen

Osaaminen ja tieto
- Yhteiskehittämis-hankkeet
- Koulutukset
- Asiantuntijapalvelut
- Raportointipalvelut

Ohjelmistopalvelut
- GS1 Data
- GS1 Golli

Toiminta alkanut v. 1975 – 32 työntekijää – 7100 yritysasiakasta

© GS1 Finland

Ongelma ei ole tiedon puute, vaan sen liikkuminen

Nykytilanne

- Tietoa kirjataan eri muodoissa.
- Tiedon siirtäminen on osin manuaalista.
- Erien yhdistäminen ja jakaminen mutkistaa jäljitettävyyttä.

Tavoitetila

- Tarvittava tieto on siirrettävissä mahdollisimman tehokkaasti toimijalta toiselle
- Kertaalleen kirjattu tieto on hyödynnettävissä sitä tarvitsevissa yrityksissä ja jaettavissa tarvittaessa myös viranomaisille

© GS1 Finland

Standardit tekevät tiedosta yhteentoimivaa

- Yhteentoimivuus tarkoittaa, että tieto on rakenteeltaan yhdenmukaista, jolloin eri toimijat ja järjestelmät tulkitsevat sen samalla tavalla.
- Tiedosta tehdään yhteentoimivaa datan standardien ja yhteisten tietomallien avulla.
- Tehokkuutta syntyy, kun tieto tallennetaan ja siirretään digitaalisesti yhdenmukaisessa muodossa koko toimitusketjun ajan.

HYÖDYT

Parantunut luottamus

Kustannussäästöt ja toiminnan tehostuminen

Tehokkaampi laadunvalvonta ja riskienhallinta

Auttaa vastaamaan sääntelyvaatimuksiin

© GS1 Finland

Yhteentoimiva jäljitettävyys -ohjelma

VISIO

Yhteentoimivalla jäljitettävyydellä lisää tehokkuutta ja kilpailukykyä ruokaketjuun

TEEMAT

Vuosina 2025–2027 toteutettava ohjelma keskittyy seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Raaka-aineiden yksilöinti ja perustietomallit
- Tapahtumatiedon rakenne ja erätasoisen tiedon jakaminen
- Yritysvastuun tuotetietovaatimukset ja raportointi
- Dataprosessit ja varmentaminen
- Kiertotalouden tietotarpeet

Mitä olemme jo tehneet?

© GS1 Finland

Yhteinen ratkaisu kalan jäljitettävyyteen

PROJEKTI 1: VISIO JA TAVOITTEET

Projektin tavoite

Kartoittaa YKP:n ja raportoinnin jäljitettävyysvaatimukset toimialan haasteiden pohjalta sekä määritellä niiden pohjalta järjestelmän perustoiminnallisuudet.

Projektin aikataulu 6.5.–14.8.2026

Projektin tuotokset:

- tietovaatimusten kartoitus
- järjestelmän perustoiminnallisuuksien mallinnus
- päätösesitys siirtymisestä määrittelyvaiheeseen.

Projektiin osallistuivat

GS1 Finland

Kalayritykset: Kalaneuvos/Martin kala Oy, Finnforel Oy, Hätälä Oy, Lerøy Finland Oy, Kalamakasiini Oy, Pielisen kalajaloste Oy, PNM Chipsters Oy

Kaupat ja tukut: Kesko, Kespro, SOK, Meira Nova Oy, Valio Aimo,

Liitto: Suomen Kalankasvattajaliitto ry

Viranomainen: Ruokavirasto

© GS1 Finland

Projektissa syntyi visio kehitettävästä ratkaisusta

Kalan erätietojen hallintajärjestelmä

Erätietojen tallennus ja ylläpito

- Rakenteiseen tietoon perustuva järjestelmä, johon kalastaja tai ensiostaja voi tallentaa ja jakaa erätasoista tietoa käyttöliittymän tai integraation kautta
- YKP-koodin käyttö edelleen mahdollista. Koodin luominen vakioidaan ja automatisoidaan eli tiedoista muodostuu aina samanmuotoinen koodi automaattisesti
- Mahdollisuus tallentaa ja välittää tietoa YKP-koodin ja muiden tietojen yhdistelmänä tai täysin rakenteisena tietona

Erätietojen haku ja katselu

- Ensiostajalla, kaupalla ja tukulla on mahdollisuus hakea tietoa omiin järjestelmiinsä rajapintojen avulla
- Mahdollistaa viranomaiselle näkyvyyden eräkohtaiseen tietoon
- Luvitus ja rajatut oikeudet: kuka näkee ja mitä tai kuka voi välittää tietoa ja missä muodossa, sekä tiedon ”avain”

© GS1 Finland

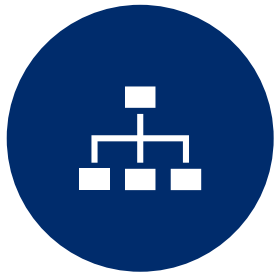
Kalan erätietojen hallintajärjestelmä

Kehityssuunnat, joiden yksityiskohdat tarkennamme yhdessä

1. Tiedon tuottaminen

Kalastaja tai ensiostaja tallentaa tarvittavat erätiedot tarkoituksenmukaisella tavalla. Jalostus, teollisuus ja kauppa täydentää ja hyödyntää tietoa.

2. Tiedon rakenne

Sovitaan tiedon rakenne, tietomalli, tunnisteet, vastuut ja erien käsittelyn periaatteet.

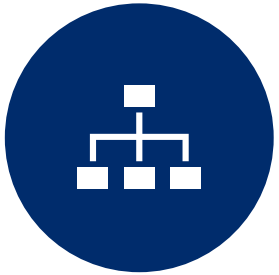
3. Tiedon hyödyntäminen

Tieto välitetään rajapintojen kautta toimijoille ja soveltuvin osin viranomaisille.

Teknologiavalinnat tehdään käyttötarpeiden ja olemassa olevien ratkaisujen pohjalta.

© GS1 Finland

Standardit yhdistävät, eivät korvaa alan osaamista

Yhteinen tietomalli
Tietomalli määrittelee tiedoille yhteisen rakenteen ja määritykset, jolloin eri järjestelmät ja toimijat ymmärtävät esimerkiksi erätiedon samalla tavalla.

Standardoidut tunnisteet
GS1-koodit yksilöivät maailmanlaajuisesti esimerkiksi tuotteet, sijainnit tai toimitusketjun toimijat. Kun kaikki käyttävät yhteisiä tunnisteita, tieto voidaan yhdistää eri järjestelmissä yksiselitteisesti oikeaan kohteeseen.

Rajapinnat
Rajapinnat mahdollistavat tiedon siirtymisen järjestelmästä toiseen sovitulla tavalla. Kun järjestelmät käyttävät yhteensopivia rajapintoja, tietoa voidaan välittää automaattisesti ilman erillistä käsin siirtämistä.

© GS1 Finland

Ratkaisu määritellään yhdessä

Ratkaisua ei määritellä kalatoimialan puolesta, vaan sen kanssa.

GS1 tuo tiedon yhteen-toimivuuden osaamisen

Standardit, yksilöivät tunnisteet, yhteiset tietomallit ja järjestelmien yhteentoimivuuden periaatteet.

Kalatoimijat tuovat alan arjen osaamisen

Kalastuksen, ensioston, jalostuksen ja kaupan arjen; käytännön tietotarpeet, poikkeustilanteet, kustannusrealiteetit ja toimivat prosessit.

© GS1 Finland

Mitä seuraavaksi?

© GS1 Finland

Projektikokonaisuus

VALMIS — 1

PROJEKTI 1

Visio ja tavoitteet

6.5.–14.8.2026

Tarvitaanko yhteinen ratkaisu?
Yhteinen tarve, tavoitetila ja onnistumisen mittarit

KÄYNNISTYY — 2

PROJEKTI 2

Määrittely ja suunnittelu

11.1.–31.5.2027

Millainen ratkaisu kannattaa rakentaa?
Ratkaisun laajuus, roolit, arvo ja toteutussuunnitelma

SUUNNITELTU — 3

PROJEKTI 3

Toteutus ja integrointi

H2/2027, alustava

Miten ratkaisu teknisesti toimii?
Ratkaisun toteutus, integraatiot ja tekninen varmennus

SUUNNITELTU — 4

PROJEKTI 4

Pilotointi ja käyttöönoton tuki

Aikataulu tarkentuu

Miten ratkaisu toimii arvoketjussa?
Pilotointi, palaute ja käyttöönoton tuki

TAVOITE **Yhteinen kalan erätietojen hallintajärjestelmä käytössä**

◆ Päätöspisteet: johtoryhmä päättää etenemisestä projektien välillä ja tuotantoon siirryttäessä

© GS1 Finland

Yhteinen ratkaisu kalan jäljitettävyyteen

PROJEKTI 2: MÄÄRITTELY

Projektin tavoite

Laatia toteutuskelpoinen määrittely yhteiselle kalan erätietojen hallinta-järjestelmälle yhteistyössä toimialan, viranomaisten ja järjestelmätoimittajien kanssa. Samalla valmistellaan edellytykset ratkaisun mahdolliselle pilotoinnille.

Projektin aikataulu 11.1.–31.5.2027

Projektissa määritellään:

- yhteinen tietomalli
- erätietojen hallintamalli ja tiedonvälitys
- tunnisteet ja rajapinnat
- viranomaisintegraatioiden periaatteet
- hallinta- ja rahoitusmalli
- käyttöönoton vaiheistus

Projektissa mukana:

GS1 Finland

Kaupat ja tukut: Kesko, Kespro, SOK, Valio Aimo

Viranomainen: Ruokavirasto, Maa- ja metsätalousministeriö, Lounais-Suomen elinvoimakeskus

Tarvitsemme laajasti kalatoimijoita mukaan

© GS1 Finland

Projektin valmistelussa kontaktoidut tahot

- Viranomaiset: Maa- ja metsätalousministeriö, Lounais-Suomen elinvoimakeskus, Ruokavirasto
- Kala-alan järjestöt ja liitot
- Kalaleader-ryhmät
- Yritykset: kalastajat, ensiostajat, jalostajat, kauppa ja tukku
- GS1-verkosto: GS1 Sweden, GS1 Norway ja GS1 Denmark, GS1 Netherlands

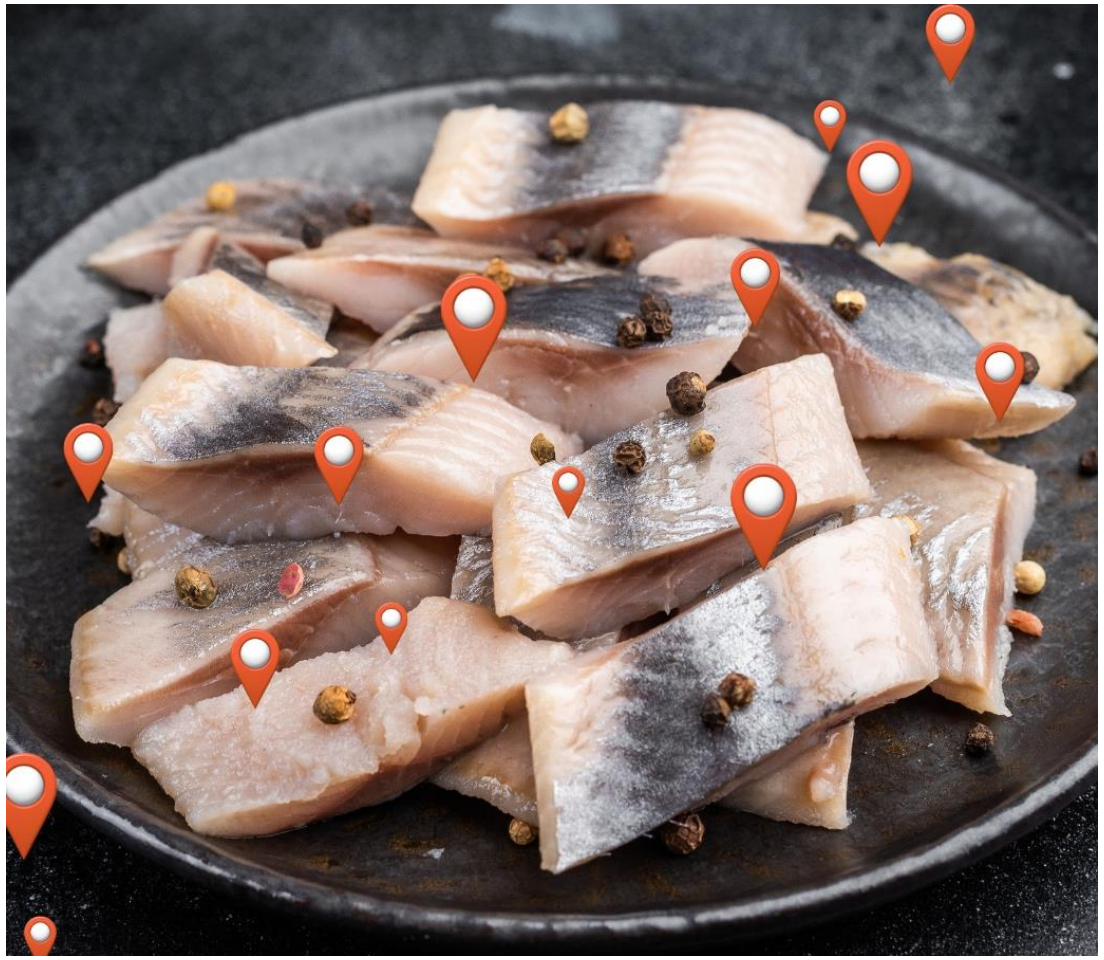
Keskustelujen tavoitteena on ollut muodostaa kokonaiskuva alan tarpeista, vaatimuksista ja käytössä olevista ratkaisuista sekä varmistaa eri näkökulmien huomioiminen projektin valmistelussa.

© GS1 Finland

Mitä osallistuminen vaatii yritykseltä?

- Nimetty yhteyshenkilö, joka osallistuu projektin yhteiseen työskentelyyn.
- Arviolta 6 henkilötyöpäivää projektin aikana työpajoihin, haastatteluihin ja määrittelyjen kommentointiin.
  - Työpajat Pasilassa, Triplassa
- Yrityksen käytännön asiantuntemuksen jakamista nykyisistä toimintatavoista, tietovirroista ja jäljitettävyystarpeista.
- Osallistumismaksu ja mahdolliset matkakulut, jotka yritys kattaa itse.

© GS1 Finland

Osallistumalla vaikutatte toimialan tulevaisuuteen

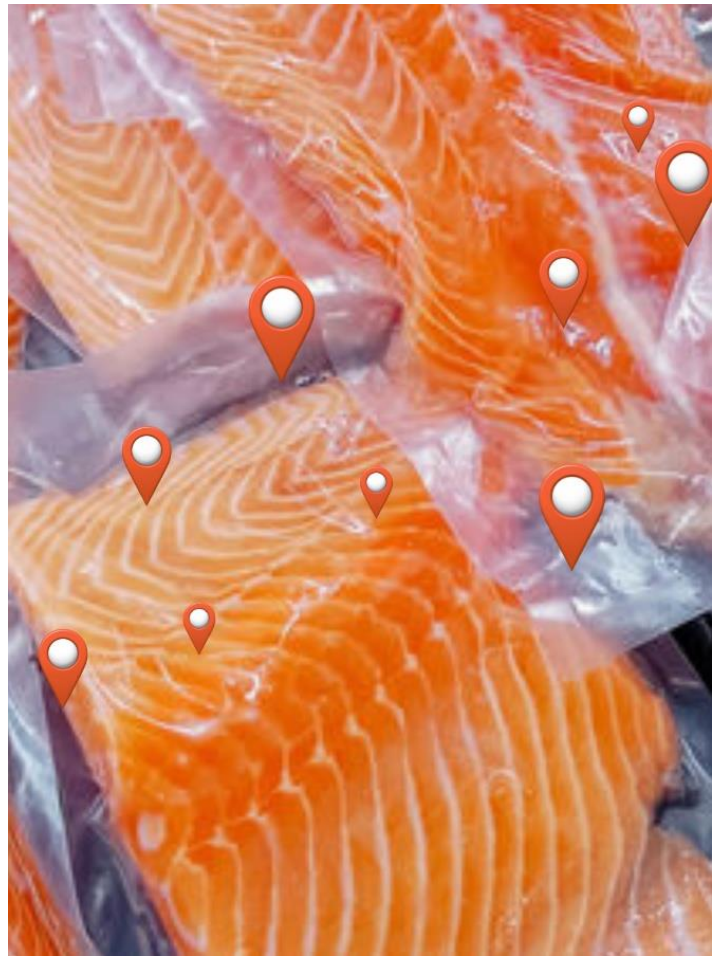
Osallistumalla pääsette:

- vaikuttamaan mahdollisen toimialaratkaisun suunnitteluun ja toimialan tulevaisuuden toimintamalleihin
- varmistamaan, että ratkaisu tukee yrityksenne liiketoimintaa
- valmistautumaan lainsäädännön vaatimuksiin
- kehittämään yhteistyötä koko toimitusketjun kanssa

Projektia rahoitetaan GS1 Finlandin Yhteentoimiva jäljitettävyys -ohjelman sekä osallistuvien kala-alan yritysten rahoituksella.

Yrityskohtainen osallistumismaksu kalayrityksille:

- 500 €, mikäli julkinen rahoitus myönnetään.
- 10 900 €, mikäli julkista rahoitusta ei myönnetä.

© GS1 Finland

Kiitos!

Onko sinulla kysyttävää projektista?

Varaa aikaa henkilön Elisa Ervasti kanssa: GS1 ja yhteinen ratkaisu kalan jäljitettävyyteen

Elisa Ervasti
GS1 Finland
elisa.ervasti@gs1.fi
p. 050 306 7374

© GS1 Finland